

Anketa e Buxhetit të Familjes, 2020

Tiranë, më 04 Tetor 2021: Në vitin 2020, shpenzimet mesatare mujore për konsum për një NjEF, të përbërë mesatarisht nga 3,6 persona, janë 83.475 lekë. Totali i shpenzimeve për konsum është 64,2 miliardë lekë në muaj për 768.963 familje.

Vlerësimi i shpenzimeve mesatare mujore për konsum të NjEF-ve në vitin 2020, është 1,5 % më i lartë se në vitin 2019. Rritja e çmimeve të konsumit, në vitin 2020, krahasuar me vitin 2019, është 1,6 %.

Uljen më të madhe të shpenzimeve mesatare për konsum mujor, në vitin 2020, e ka shënuar grupi “Argëtim dhe kulturë” me 26,4 %, krahasuar me vitin 2019, ndërsa rritja më e madhe është shënuar në grupin “Shëndet” me 28,0 %.

Tab.1 Struktura e shpenzimeve të konsumit të NjEF, 2019 - 2020

Grupet kryesore të konsumit	ABF 2019		ABF 2020		Ndryshimi (%)
	Vlera në Lekë	%	Vlera në Lekë	%	
Ushqim dhe pije jo-alkoolike	33.952	41,3	34.713	41,6	2,2
Pije alkoolike dhe duhan	3.077	3,7	3.130	3,7	1,7
Veshje dhe këpucë	4.289	5,2	3.875	4,6	-9,7
Shpenzime për banesën, ujë, energji elektrike dhe qira e paguar	8.291	10,1	8.357	10,0	0,8
Mobilim, pajisje shtëpiake dhe mirëmbajtje e zakonshme e banesës	5.523	6,7	5.794	6,9	4,9
Shëndet	3.506	4,3	4.487	5,4	28,0
Transport	4.871	5,9	5.150	6,2	5,7
Komunikim	3.036	3,7	3.128	3,7	3,0
Argëtim dhe kulturë	3.143	3,8	2.315	2,8	-26,4
Arsim	2.532	3,1	2.607	3,1	3,0
Restorante dhe hotele	3.988	4,9	4.669	5,6	17,1
Të tjera mallra dhe shërbime	6.027	7,3	5.250	6,3	-12,9
Shpenzimet mesatare gjithsej	82.235	100,0	83.475	100,0	1,5

- **Shpenzimet e bëra në grupin “Shëndet”** në vitin 2020 kanë pësuar rritjen më të lartë prej 28,0 %, krahasuar me vitin e kaluar, si rezultat i rritjes më të madhe të shpenzimeve për nëngrupin “vitamina”.
- **Shpenzimet e bëra në grupin “Restorante dhe hotele”** kanë shënuar rritje prej 17,1 %, krahasuar me vitin 2019, rritje e cila ka ardhur si rezultat i rritjes së shpenzimeve për nëngrupet: “qëndrime dhe shërbime për një natë në hotele, komplekse hotelesh, fshatra turistike, kampingje brenda vendit” si dhe shpenzime për “ushqim të shpejtë përfshirë edhe shërbimet taxi të ofruesve të ushqimit”.

- **Shpenzimet e bëra në grupin “Transport”** kanë shënuar një rritje prej 5,7 %, krahasuar me vitin e kaluar, rritje e cila ka ardhur kryesisht si rezultat i rritjes së shpenzimeve të nëngrupeve: “shpenzime për qira të garazheve/hapësirave të parkimit si dhe “shërbimet taxi”.

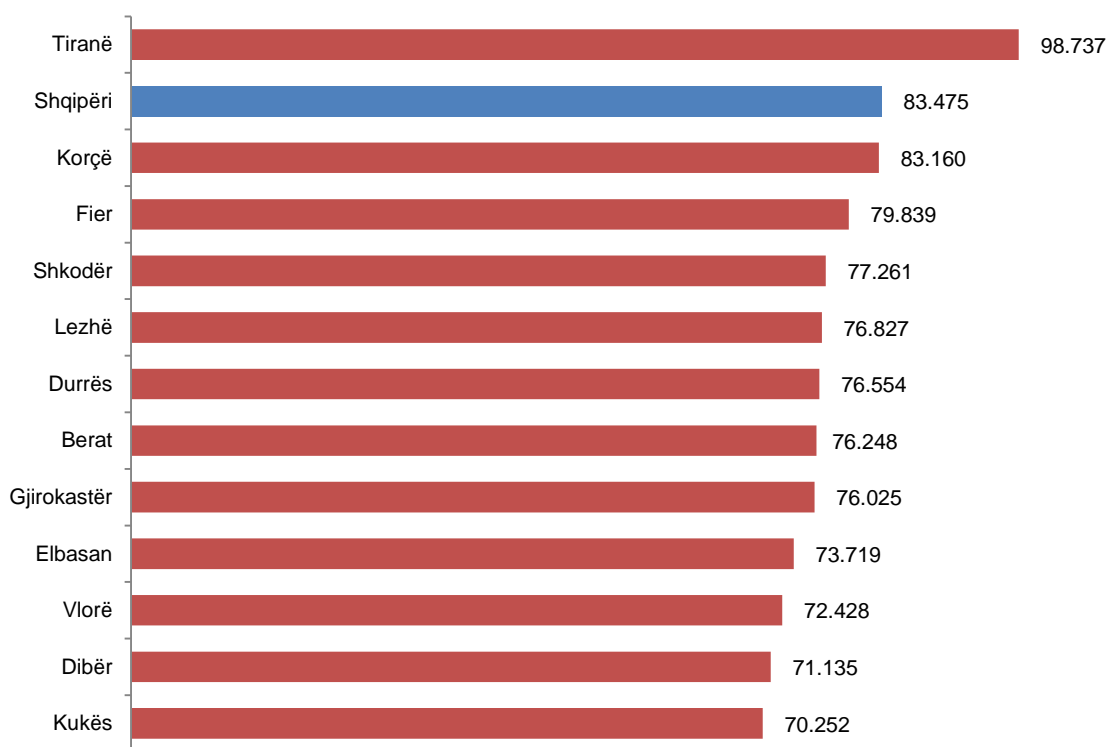
Sa i përket strukturës së shpenzimeve mesatare mujore për konsum të NjEF-ve, sipas 12 grupeve kryesore të konsumit, peshën më të madhe e zënë grupet:

- **Grupi “Ushqime dhe pije joalkoolike”**, me një vlerë mesatare mujore të shpenzimeve prej 34.713 lekë, i cili zë një peshë prej 41,6 % në buxhetin familjar. Nëngrupet që zënë peshën më të madhe në shpenzimet për ushqim janë “mish dhe nënprodukte” me 23,7 %, “perimet” me 16,8 %, “qumësht me nënproduktet e tij dhe vezë” me 13,8 %, ndjekur nga “frutat” me 9,6 %.
- **Grupi i shpenzimeve për banesën**, me shpenzimet për energji elektrike, ujë, lëndë djegëse, qira të paguar dhe riparime të vogla, me një vlerë mesatare mujore të shpenzimeve prej 8.357 lekë, përbën 10,0 % të totalit të buxhetit familjar.
- **Grupi “Mobilim, pajisje shtëpiake dhe mirëmbajtje e zakonshme e banesës”**, me një vlerë mesatare mujore të shpenzimeve prej 5.794 lekë, zë 6,9 % të buxhetit gjithsej, rritja më e lartë është shënuar në shpenzimet për nëngrupet “produkte për pastrim dhe mirëmbajtje shtëpiake”.

Shpenzimet mesatare mujore për konsum sipas qarqeve, 2020

Në vitin 2020, qarku i Tiranës paraqet shpenzimet mesatare më të larta mujore për konsum. Një NjEF në qarkun e Tiranës shpenzon për konsum mesatarisht 98.737 lekë në muaj. Qarqet që paraqesin shpenzimet mesatare më të larta për konsum, pas qarkut të Tiranës, janë Korça me 83.160 lekë dhe Fieri me 79.839 lekë në muaj për NjEF. Qarqet me nivel më të ulët të shpenzimeve mesatare mujore për konsum janë qarku i Kukësit me 70.252 dhe i Dibrës me 71.135 lekë në muaj për NjEF. Rritjen më të madhe të shpenzimeve e paraqet qarku i Elbasanit me 7,0 %, ndjekur nga qarku i Dibrës me 4,9 %.

Fig.1 Shpenzimet mesatare mujore për konsum të NjEF sipas qarqeve, 2020

Në vitin 2020, numri mesatar i anëtarëve të NjEF është 3,6. Qarku me numrin më të madh të anëtarëve të NjEF është Kukësi me 4,2 anëtarë, ndërsa Gjirokastra është qarku me numrin më të vogël të anëtarëve në përbërjen e NjEF, me 2,9 anëtarë.

Tab.2 Madhësia mesatare e NjEF, sipas qarqeve, 2020

Qarku	Berat	Dibër	Durrës	Elbasan	Fier	Gjirokastrë	Korçë	Kukës	Lezhë	Shkodër	Tiranë	Vlorë	Shqipëri
Madhësia mesatare e NjEF	3,3	3,8	3,8	3,6	3,6	2,9	3,3	4,2	3,7	3,8	3,8	3,3	3,6

Shpërndarja e shpenzimeve mesatare të konsumit sipas tipit të NjEF, 2020

Në 2020, në NjEF-të e përbëra nga një person i vetëm me fëmijë në varësi, grupi ushqim zë peshën më të madhe prej 46,4 %, krahasuar me tipet e tjera. Pësha më e lartë për shpenzimet për transport është regjistruar në strukturën e buxhetit të NjEF-ve të përbëra nga tri ose më shumë të rritur me fëmijë, 7,3 %. Në NjEF-të e përbëra nga tri ose më shumë të rritur pa fëmijë në varësi pësha që zënë shpenzimet për arsim është më e lartë krahasuar me tipet e tjera.

Tab. 3 Shpërndarja e shpenzimeve të konsumit sipas tipit të NjEF në %, 2020

Grupet kryesore të konsumit	Tipi i Njesisë Ekonomike Familjare						Gjithsej
	Person i vetëm	Person i vetëm me fëmijë në varësi	Dy të rritur pa fëmijë	Dy të rritur me fëmijë	Tri ose më shumë të rritur pa fëmijë	Tri ose më shumë të rritur me fëmijë	
Ushqim dhe pije jo-alkoolike	44,4	46,4	44,9	42,0	39,8	40,9	41,6
Pije alkoolike, duhan	2,4	2,1	3,6	3,6	4,0	3,9	3,7
Veshje dhe këpucë	3,3	6,0	3,4	5,3	4,5	5,2	4,6
Shpenzime për banesën, ujë, energji elektrike, qira të paguar	15,0	17,0	11,9	11,0	9,0	8,8	10,0
Mobilim, pajisje shtëpiake dhe mirëmbajtje të zakonshme të banesës	6,7	6,1	7,7	6,7	6,5	7,1	6,9
Shëndet	7,6	1,6	7,1	3,9	5,0	5,3	5,4
Transport	2,3	4,1	4,6	6,4	6,2	7,3	6,2
Komunikim	4,0	4,1	3,9	3,6	3,9	3,6	3,7
Argëtim dhe kulturë	1,4	1,6	1,8	3,5	2,2	3,6	2,8
Arsim	0,5	0,9	0,8	1,9	5,9	2,8	3,1
Restorante dhe hotele	7,2	4,6	4,6	5,4	6,5	5,2	5,6
Të tjera mallra dhe shërbime	5,2	5,4	5,7	6,8	6,4	6,4	6,3
Gjithsej	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Metodologjia

Anketa e Buxhetit të Familjes është një vrojtim statistikor që kryhet pranë njërive ekonomike familjare (NjEF) dhe jep një panoramë të situatës socio-ekonomike të NjEF në Shqipëri. Rezultatet e kësaj ankete përdoren gjithashtu për përditësimin e Indeksit të Çmimeve të Konsumit dhe llogaritjen e Konsumit Final të NjEF si një agregat i rëndësishëm i PBB me metodën e shpenzimeve. Anketa e Buxhetit të Familjes u krye për herë të parë në vitet 1999-2000 dhe ishte përfaqësuese vetëm për zonat urbane, për të vazhduar më pas në vitet 2006-2007, 2008-2009 dhe që nga viti 2014 e vazhdueshme. Nga viti 2006-2007 anketa është gjithëpërfshirëse për të gjithë territorin e Shqipërisë duke përfshirë zonat urbane dhe rurale si dhe me përfaqësim në nivel qarku.

Në vitin 2020, kampioni i anketës së buxhetit të familjes u llogarit 10.452 NjEF. Për shkak të pandemisë puna në terren u ndërpre gjatë periudhës Mars-Maj ku 2.616 NjEF nuk u intervistuan. Kështu, vrojtimi u krye përgjatë një periudhë 9-mujore me një kampion prej 7.836 NjEF. Në përfundim të vrojtimit u intervistuan 5.799 NjEF të shpërndara në mënyrë uniforme në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë. Shkalla e përgjigjes së NjEF, e llogaritur si raport i numrit të NjEF që kanë plotësuar anketën ndaj numrit të NjEF të zgjedhura për t'u intervistuar gjatë vitit 2020, shprehur në përqindje rezultoi 55,5 %.

Kampioni i përgjigjur për periudhën 9-mujore është kalibruar në mënyrë të tillë që të ketë përfaqësim përgjatë gjithë vitit kalendarik.

Zgjedhja e kampionit bëhet sipas një procedure dy-hapëshe. Njësitë e hapit të parë (PSU) janë zonat e Censit të homogjenizuara, me probabilitet përpjesëtimor me madhësinë e zonës së Censit. Në hapin e dytë, brenda secilës prej zonave të zgjedhura në hapin e parë, zgjidhen sipas metodës së zgjedhjes sistematike me probabilitet të barabartë një numër fiks prej 12 NjEF. Zgjedhja në të dyja hapat është bërë në mënyrë të rastësishme duke siguruar një përfaqësim edhe në nivel qarku. Totali i NjEF të kampionuara u nda në 4 nën-kampione tre-mujore të cilët u shpërndanë gjeografikisht në mënyrë homogjene gjatë gjithë vitit, për të bërë të mundur pasqyrimin e ndryshimeve stimore. Si rrjedhim, janë anketuar çdo muaj rreth 872 NjEF të shpërndara njëtrajtësisht në të gjitha zonat e zgjedhura, për të siguruar përfaqësimin e çdo zone në të gjithë muajt e vitit.

Mbledhja e të dhënave bazohet në dy mënyra të ndryshme të mbledhjes së informacionit:

- Plotësimi i një ditari nga ana e NjEF ku regjistrohen shpenzimet për blerje produktesh/shërbimesh të konsumit të gjerë si dhe, sa herë që plotësohen kushtet, plotësimi i një ditari të veçantë për autokonsum ku familja regjistron vetëm produktet e prodhuara dhe të konsumuara gjatë ditëve të referencës, vlerësuar me çmimin që do të kishte paguar për t'i blerë në dyqanin më të afërt;

- Kryerja e një interviste direkte nga anketuesit nëpërmjet një pyetësi ku përfshihen pyetje mbi shpenzimet me vlerë më të madhe dhe me frekuencë blerjeje më të rrallë, të grupuara dhe të ndara sipas temave të veçanta, Në të njëjtin pyetësor janë përfshirë edhe pyetjet mbi të dhënat socio-demografike të anëtarëve të NjEF që do të shërbejnë gjatë analizës së buxhetit familjar sipas tipologjive të NjEF;
- Periudha e referencës së mbledhjes së të dhënave për studimin e vitit 2020 ku ditari dhe fletorja e vetë-konsumit mbledh të dhëna me periudhë reference 1 javë për të gjithë kampionin.

Përkufizime:

Shpenzimet për konsum të NjEF përfshijnë çdo lloj blerjeje produktesh dhe shërbimesh për të plotësuar nevojat individuale të NjEF dhe individëve me përjashtim të blerjeve për pajisje afatgjatë, investimeve kapitale, parave për të tretët dhe qirasë së imputuar.

Grupet kryesore të konsumit janë përcaktuar sipas Klasifikimit të Konsumit Individual sipas Qëllimit (COICOP), 2012.

Periudha e referencës është kohëzgjatja së cilës i referohet një çështje e caktuar informacioni, Anketa përdor periudha të ndryshme reference në varësi të tipit të informacionit që duhet marrë dhe objektivave të secilës çështje për t'u analizuar.

Një njësi ekonomike familjare (NjEF) i referohet një grupi personash ose një personi me lidhje gjaku ose jo të cilët banojnë së bashku në një banesë dhe që ndajnë një ekonomi pjesërisht ose plotësisht të përbashkët.

Kryefamiljari është një person, që përcaktohet si i tillë për qëllimet e anketës (person që është pronar i banesës ose person i identifikuar si i tillë nga anëtarët e tjerë të NjEF). Nëse anëtarët e NjEF nuk e përcaktojnë vetë këtë person, normalisht do të jetë personi që kontribuon më shumë në të ardhurat totale të NjEF.

Fëmijë është konsideruar çdo individ nën moshën 18 vjeç.

Aneksi 1 - Klasifikimi i Konsumit Individual sipas Qëllimit (COICOP)

Klasifikimi i Konsumit Individual sipas Qëllimit (COICOP)	
KATEGORITË	Disa detaje përsa i perket zërave në çdo kategori të cilat shërbejnë vetëm për konsum familjar.
1 - USHQIME DHE PIJE JO-ALKOOLIKE	Produktet ushqimore të klasifikuara këtu janë ato të blera dhe të prodhuara për konsum në shtëpi.
	Grurë, Misër, Oriz, Miell dhe nënprodukte të tij, Bukë, Mish, Peshk, Produkte të tjera deti, Vaj, Fruta, Perime, Qumësht, Djathë, Gjalp, Gjizë, Vezë, ujë mineral dhe me gaz, lengje frutash, Kafë, Caj, Mjalt, Produkte Sheqeri, Te gjitha produktet e kesaj kategorie te prodhuara nga vete familja et.
2 - PIJE ALKOOLIKE DHE DUHAN	Pijet alkoolike të klasifikuara këtu janë ato që zakonisht blihen për konsum në shtëpi.
	Verë, Birrë, Raki, Whisky, Të gjitha llojet e Likemave, Uzo dhe pije të tjera gjallëruese Duhan, Cigare, Puro, Letër cigare, Filtër etj.
3 - VESHJE DHE KËPUÇË	Në këtë zë përfshihen veshje, këpucë, të reja apo të përdorura, materiale për veshje, dhe riparimi i tyre, etj.
	Veshje për burra, gra, fëmijë (3 deri 13 vjeç) dhe foshnja (0 deri 2 vjeç), qofshin të gatshme ose të bëra me porosi, në të gjitha materialet (përfshirë lëkure, gëzof, plastike dhe gome), të përditëshme, për sporte ose për punë: pardesy, mantele shiu, bluza, xhupa, xhaketa, pantallona, kostume, fustane, funde, etj, Këmisha, bluza, pulovra, bluza pas trupit, pantallona të shkurtra, roba banje, tuta, kostume vrapimi, geta, etj, Jelek, të brendëshme, çorape, streçe, geta, sutiena, funde me palë, të brendëshme me tantellë, fustane nate, breza, korse, çorape të thurura, etj, Bizhama, bluza nate, robdishane, kostume banje, xhaketa për shtëpi, etj, Veshje për fëmijë dhe çorape të thurura për fëmijë.
4 - STREHIMI, UJI, ENERGJIA ELEKTRIKE DHE LËNDE TË TJERA DJEGËSE	Në këtë zë përfshihen: Qiraja e paguar (si shpenzim i kryer efektivisht për marrjen e ambienteve të banimit me qira nga ana e NJEF), mirëmbajtja dhe riparimi i banesës, materiale për riparim, pagesa për energji elektrike: ujë, gaz, hecje plerash, dhe të gjitha pagesat që kanë lidhje me banesën e familjes etj.
5 - MOBILJE, PAJISJE PËR SHTËPINË DHE MIRËMBAJTJA E ZAKONSHME E SHTËPISË	Në këtë zë përfshihen: Krevate, sofa, divane, tavolina, karrige, bufe, komo dhe raftë librash, pajisjet e ndriçimit si abazhurë tavanesh, lampa standart, në formë globesh, dhe abazhurë komodinash, të gjitha llojet e tekstileve për shtëpi, pajisje elektroshtëpiake, pajisje dhe vegla për kopshtin, tapete, riparimi i tyre, pagesa për kopshtar, guzhiniere, dado etj.
6 - SHËNDETI	Ky grup mbulon ilaçet, protezat, makineritë dhe pajisjet mjekësore si dhe produkte të tjera të lidhura me mjekimin të blera nga individët, me dhe pa recetë, zakonisht nga furnizuesit e ilaçeve, aparatura dhe pajisje terapeutike, të gjitha llojet e shërbimeve mjekësore përfshirë dhe ato ambulatorie etj.
7 - TRANSPORTI	Të gjitha llojet e makinave, të reja dhe të përdorura, taxi, Bileta avionësh, të gjitha llojet e biletave Naftë, Gas, Pjesë këmbimi dhe riparime, Garazhe, etj.
8 - KOMUNIKIMI	Shërbime postare, të gjitha llojet e shërbimeve për komunikim, telefona, celularë, fax, internet etj.
9 - ARGËTIMI DHE KULTURA	Në këtë zë përfshihen të gjitha llojet e pajisjeve audio-vizuale, Aparate marje, regjistrimi dhe riprodhimi të tingujve dhe filmave, Pajisjet e përpunimit të informacionit, Pajisje fotografike dhe kinematografike dhe instrumente optike, Të mira afatgjata për argëtim në ambientet e jashtme, Pajisjet kryesore për lojra dhe sport, Bileta, lojra fati, riparimi dhe mirëmbajtja e tyre etj.
10 - ARSIMI	Kjo ndarje përfshin vetëm shërbimin e arsimit.
	Klasifikimi i shërbimeve të arsimit bazohet në kategoritë sipas niveleve të Klasifikimit Standart Ndërkombëtar të Arsimit (ISCED) të Organizatës së Kombeve të Bashkuara për Arsimin, Shkencën dhe Kulturën (UNESCO).
	Përfshihen: Arsimit parashkollor dhe fillor, Arsimit 8/9 vjeçar dhe i mesëm, Arsimit parauniversitar, Arsimit i lartë, Arsimit i papërcaktuar në nivele (Kurse arsimit).
11 - RESTORANTE DHE HOTELE	Në këtë zë përfshihen: Restorante, bare dhe të tjera si këto, Shërbimet e akomodimit, menca, etj, Përfshihen: shërbime të shpërndarjes së produkteve ushqimore (ushqime, meze, pije dhe pije freskuese) të ofruara nga restorantet, kafenet, bufetë, baret, etj, Hotele, motele, hane dhe shërbime të ngjashme akomodimi, Qendra pushimesh, vende për kamping, bujtina për të rinjtë dhe shërbime të ngjashme akomodimi, Shërbimet e akomodimit të institucioneve të tjera.
12 – TË MIRA DHE SHËRBIME TË NDRYSHME	Në këtë zë përfshihen: Sallone bukurie dhe institucione të kujdesit personal, Pajisje elektrike dhe jo-elektrike për kujdes personal, riparimi i pajisjeve për kujdes personal, Sende personale, Përkrahja sociale, Sigurimi, Shërbime financiare të specifikuar, Shërbime të tjera të paspecifikuara etj.